

som kan varetage vandforsyningernes interesser i et område på en kvalificeret måde, og foretage en rimelig udgiftsfordeling. Et flertal i udvalget anbefaler derfor, at der skal indføres en mulighed for, at amtsrådet kan påbyde en almen vandforsyning at deltage i et samarbejde eller påbyde et eksisterende samarbejde at optage yderligere vandforsyninger, således at der kan skabes rimeligt sammenhængende og levedygtige samarbejder.

Udvalgets anbefalinger vedrørende vandforsyningsstrukturen foreslås gennemført ved ændringer i vandforsyningslovens kapitel 8 om forsyningspligt og kapitel 9 om forholdet mellem et alment vandforsyningsanlæg og forbrugerne.

I øvrigt henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 11-16.

3. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

3.1.1. Dyrkningsaftaler/dyrkningsrestriktioner.

Ifølge lovforslagets § 1, nr. 5, (ny § 13 d i vandforsyningsloven) kan de kommunale myndigheder eller vandforsyningerne for at mindske nitratanvendelsen eller pesticidbelastningen indgå dyrkningsaftaler med landmændene. De kommunale myndigheder kan, såfremt der ikke kan indgås dyrkningsaftale, efter lovforslagets § 2, nr. 2, (ny § 26 a i miljøbeskyttelsesloven) mod erstatning pålægge rådighedsindskrænkninger.

I det omfang, der indgås aftaler om eller påbydes rådighedsindskrænkninger, vil det medføre et udbyttetab for jordbruget, som imidlertid bliver kompenseret. Den grundvandsbeskyttelse, som restriktionerne sikrer, må på den anden side forventes at medføre, at det bliver muligt at opretholde vandforsyninger eller boringer, som ellers måtte afskrives, eller hvor der måtte iværksættes videregående rensning. Sådanne tiltag ville også medføre betydelige udgifter for vandforsyningerne.

Kompensationen til grundejeren for rådighedsindskrænkningerne eller lignende fastlægges enten i form af engangsbeløb eller i form af en årlig ydelse. I nogle tilfælde vil hele arealet blive erhvervet og eventuelt videresolgt med tinglyste klausuler angående arealets videre anvendelse. I det følgende er kompensationen for overskuelighedens skyld kun angivet som årlige beløb.

De områder, der kan komme på tale med hensyn til nitrat, er ifølge betænkningen fra Drikkevandsudvalget identificeret som knapt 4 % af Danmarks areal eller ca. 1.669 km² (166.900 ha). Den aktuelle kompen-

sation vil naturligvis variere noget, men det er dog sandsynligt, at der vil blive fastsat en række standardbeløb. Med nogen tilnærmelse kan den årlige kompensation sættes til 1.000 kr. pr. ha. Hvis der indgås dyrkningsaftaler for hele det identificerede område, bliver den årlige udgift ca. 167 mill. kr.

For pesticider er det langt mere usikkert hvor store arealer, der kan blive berørt. Miljøstyrelsen har i samarbejde med GEUS anslået, at arealet kan være større, muligvis 15-20 % af Danmarks areal. Det bør dog bemærkes, at det samlede areal ikke udelukkende anvendes til landbrugsdrift, og det vil ej heller være sandsynligt, at der vil blive indgået aftaler for hele det areal, hvor der er landbrugsproduktion. Det område, hvor der skal indgås aftaler om pesticider kan forsigtigt sættes til 10% af Danmarks areal eller ca. 4.300 km² (430.000 ha). Ved samme kompensation som for nitrat nemlig 1.000 kr./ha bliver den årlige udgift således 430 mill. kr. En afklaring af størrelsen af det areal, som kan blive berørt, vil ske i forbindelse med den kortlægning, som skal finde sted.

Den samlede udgift til dækning af udbyttetabet bliver i tilfælde af, at alle identificerede områder inddrages i beskyttelsen ca. 600 mill. kr. om året, som imidlertid antages at blive modsvaret af besparelser som følge af, at vandforsyninger, der ellers måtte afskrives, opretholdes, og at der spares udgifter til rensning af drikkevand.

Det forventes, at en mindre del af finansieringen af disse udgifter kan ske via reglerne om statslig skovrejsning eller om tilskud til privat skovrejsning, miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger eller økologisk jordbrug, idet anvendelsen af midlerne under disse ordninger kan rettes mod de ovenfor identificerede områder.

Den øvrige finansiering må ske gennem brugerbetaling, det vil sige, i de områder, hvor det besluttes at indgå dyrkningsaftaler, må betaling ske via en forhøjelse af vandprisen. Der er i forslaget til ny § 52 a i vandforsyningsloven indført hjemmel, der sikrer at disse udgifter kan finansieres på denne måde.

3.1.2. Overvågningsboringer.

Efter lovforslagets § 1, nr. 18, (ny § 59 a i vandforsyningsloven) kan ejeren af et vandforsyningsanlæg etablere overvågningsboringer. Behovet for og omfanget af overvågningsboringer afhænger af forholdene i det enkelte indvindingsopland. Det anslås, at der etableres op til ca. 4.000 overvågningsboringer, og udgiften pr. boring er ca. 85.000. kr. Det vil sige, den samlede engangsudgift bliver ca. 340 mill. kr. En bo-